

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ขอบทบทวนการหาหรือคุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัย
ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๔๔๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๕๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณา ข้อหาหรือการปฏิบัติตามข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจาก คณาจารย์ประจำ และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (เรื่อง เสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓) กรณีคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ ประจำของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ว่า การเกษียณอายุราชการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นเหตุให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ สภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่ง เลือกจากคณาจารย์ประจำ นับตั้งแต่วันที่เกษียณอายุราชการเป็นต้นไป และต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรดิตถ์ได้มีคำสั่งที่ ๒๕๕๐/๒๕๕๐ และคำสั่งที่ ๒๓๒๔/๒๕๕๑ เรื่อง จ้างผู้เกษียณอายุเป็น ลูกจ้างชั่วคราว เพื่อจ้างผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ในตำแหน่งอาจารย์สาขารัฐประศาสน ศาสตร์ โดยมีระยะเวลาการจ้างเป็นรายปี ย่อมทำให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ มีสถานะ เป็นลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย และไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำ ตามความหมายที่ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ไว้ในกรณีของมหาวิทยาลัยบูรพาว่า “คณาจารย์ประจำ หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็น สำคัญ” ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ จึงไม่อาจได้รับเลือกให้ ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ นั้น

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตว่า (๑) เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับสัญญาจ้างของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ที่ปรากฏในข้อสรุปของคณะกรรมการกฤษฎีกามีไม่ครบซึ่งควรจะมีสัญญาจ้างระยะที่ ๓ ระยะเวลาดำรง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ แสดงว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาอาจจะได้ เอกสารหลักฐานไม่ครบ และ (๒) คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความหมายของคำนิยามคำว่า “คณาจารย์ประจำ” จากมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งต่างจากคำนิยามของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เนื่องจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ไม่ได้เป็นบุคลากรสายสนับสนุน และอาจารย์พิเศษ

ตามคำนิยามของมหาวิทยาลัยบูรพา จึงได้มีมติให้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ส่งข้อมูลและเอกสารเพิ่มเติมเพื่อหารือในกรณีของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ อีกครั้งหนึ่งในสองประเด็น ดังนี้

(๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นอาจารย์ตามสัญญาจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลัง ในการจ้างผู้เกษียณอายุปฏิบัติงาน และมีภาระงานต่างๆ ที่ต้องเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีได้เป็นอาจารย์พิเศษที่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการวิชาการตามประกาศสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ เรื่องแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับอาจารย์พิเศษ ดังนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นคณาจารย์ประจำ หรือไม่

(๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ มีคุณสมบัติเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำหรือไม่

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญและเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้ขอให้ทบวงปัญหาที่กรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้วินิจฉัยไปแล้วอีกครั้งหนึ่ง จึงเห็นควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษ ตามข้อ ๑๐ วรรคสาม^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วย การรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) ได้พิจารณาทบวงปัญหาข้อหารือของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีอาจารย์ที่มีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๘๙ คน เป็นอาจารย์ประจำตามสัญญาจ้าง จำนวน ๒๖๒ คน เป็นอาจารย์นอกรอบ จำนวน ๑๖ คน และเป็นอาจารย์จ้างชั่วคราวจำนวน ๑๒ คน สำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นอาจารย์ที่จ้างจากผู้เกษียณอายุราชการแล้วตามความต้องการและจำเป็น โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถือว่าเป็นอาจารย์นอกรอบซึ่งจ้างด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเป็นรายปีโดยเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์การจ้างผู้ที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้วเป็นลูกจ้างชั่วคราวตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ซึ่งหลังจากสัญญาจ้างที่ ๒ แล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้จ้างผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ เป็นอาจารย์เป็นรายปีตามสัญญาจ้างที่ ๓ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ และตามสัญญาจ้างที่ ๔ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ตามลำดับ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีบุคลากรที่จ้างในลักษณะนี้จำนวน ๔ คน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสัญญาจ้างที่ ๓ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายหลังจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มีคำวินิจฉัยในเรื่องเสร็จที่

^๑ ข้อ ๑๐

ฯลฯ

ฯลฯ

กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือผู้ขอความเห็นอาจขอให้ทบวงปัญหาที่กรรมการกฤษฎีกา คณะใดคณะหนึ่งได้อีกครั้งหนึ่งก็ได้ ในกรณีนี้ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของกรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะเป็นการประชุมพิเศษ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาปัญหานี้ได้ตามเห็นสมควร

๒๘๔/๒๕๕๓^๒ และได้ส่งผลเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในวาระแรกของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ด้วยเหตุของการเกษียณอายุราชการแต่อย่างใด ทั้งนี้ เนื่องจากข้อ ๔^๓ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ได้ให้ความหมายคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ว่า ข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงเห็นพ้องกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ว่าการเกษียณอายุราชการเป็นเหตุให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ (๓)^๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ นับตั้งแต่วันที่เกษียณอายุราชการเป็นต้นไป

สำหรับคุณสมบัติการได้รับเลือกเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ในวาระต่อมานั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรีย์ จุฑานนท์ ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ทำสัญญาจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่อาจารย์ประจำเป็นคณาจารย์ประจำผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำหรือไม่

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) เห็นว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓ มิได้ปฏิเสธลูกจ้างชั่วคราวซึ่งได้ทำสัญญาจ้างตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กำหนดออกไปทั้งหมด ลูกจ้างชั่วคราวซึ่งมีสถานภาพเป็นคณาจารย์จึงมีสิทธิที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทที่เลือกจากคณาจารย์ประจำได้ ดังจะเห็นได้จากกรณีของอาจารย์เสรี แสงอุทัยที่ได้วินิจฉัยว่าเป็นคณาจารย์ประจำ จึงเห็นพ้องกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ว่า คำว่า

^๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๕๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓ ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งได้ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ เดือน อยู่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๑๗ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่งแล้ว นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้นๆ

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” ตามมาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ครอบคลุมถึงพนักงานมหาวิทยาลัยและลูกจ้างซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จ้างในลักษณะเช่นเดียวกับพนักงานมหาวิทยาลัย

อย่างไรก็ดี สำหรับกรณีลูกจ้างชั่วคราวรายผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรี จุฑานนท์ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) เห็นว่า การที่มาตรา ๑๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดโครงสร้างของสภามหาวิทยาลัยประกอบไปด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย นั้น แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่คำนึงถึงความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยในการบริหารงานบุคคลโดยสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเอง ดังจะเห็นได้จากลายมหาวิทยาลัยที่กำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของกรรมการประเภทดังกล่าวไว้แตกต่างกันประกอบกับคำว่า “คณาจารย์ประจำ” นั้น เป็นคำธรรมดาสามัญและมีการนำไปใช้ในกฎหมายนี้อีกหลายแห่ง ดังเช่นการเป็นผู้มีสิทธิเลือกและถูกเลือกเป็นกรรมการสภาวิชาการตามมาตรา ๒๐^๖ เป็นกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการตาม

^๕ มาตรา ๑๖ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีผู้ใช้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การปกครองส่วนท้องถิ่น การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านอื่นๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๖ มาตรา ๒๐ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี

(๒) กรรมการสภาวิชาการที่คณาจารย์ประจำเลือกจากผู้บริหารหรือคณาจารย์ประจำคณะ คณะละหนึ่งคน

(๓) กรรมการสภาวิชาการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกมีจำนวนเท่ากับบุคคลตาม (๒)

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภาวิชาการตาม (๒) และ (๓) ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๓^๗ ซึ่งหากคำว่า “คณาจารย์ประจำ” ไม่ครอบคลุมถึงลูกจ้างชั่วคราวซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำด้วยแล้ว ย่อมส่งผลให้บุคลากรกลุ่มนี้ไม่อาจใช้สิทธิเลือกหรือได้รับเลือกเข้ามาเป็นกรรมการในสภาวิชาการหรือสภาคณาจารย์และข้าราชการได้ ดังนี้ เมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้แก้ไขหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จากคณาจารย์ประจำเดิม โดยในข้อ ๔^๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นข้อบังคับที่ใช้ในปัจจุบัน ได้กำหนดให้ “คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำหน้าที่สอนโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรี จุฑานนท์ เป็นลูกจ้างชั่วคราวทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำโดยได้รับเงินเดือนจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย จึงเห็นได้ว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไศรตรี จุฑานนท์ เป็นคณาจารย์ประจำตามนิยามในข้อบังคับดังกล่าวข้างต้นแล้ว และมีคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้

อนึ่ง เนื่องจากกระยะหลังปรากฏข้อเท็จจริงว่า มหาวิทยาลัยหลายแห่งต่างประสบกับปัญหาลักษณะทำนองนี้บ่อยครั้ง โดยสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการที่องค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลมิได้ใช้อำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลในเรื่องนี้ให้ชัดเจน โดยมีได้มีการแยกระหว่างคณาจารย์ประจำที่มีสัญญาจ้างให้ปฏิบัติงานประจำในมหาวิทยาลัยตามปกติ กับคณาจารย์ประจำที่ทำสัญญาจ้างให้ปฏิบัติงานรายปีภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติราชการมาจนครบ ๖๐ ปี และได้เกษียณอายุราชการแล้ว ซึ่งควรจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานและสิทธิหน้าที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยให้แตกต่างกันจนเป็นเหตุให้แต่ละมหาวิทยาลัยได้ไปกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้แตกต่างกันไปจนเกิดความสับสนและเป็นปัญหาในการตีความ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๒ คณะที่ ๘ และคณะที่ ๙) จึงมีความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยจะได้ใช้อำนาจ

ให้สภาวิชาการแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการสภาวิชาการโดยคำแนะนำของอธิการบดี

^๗ มาตรา ๒๓ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภาคณาจารย์และข้าราชการ ประกอบด้วย ประธานสภาและกรรมการสภาซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ และข้าราชการของมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาและกรรมการสภาตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนการประชุมของสภาคณาจารย์และข้าราชการและการเรียกประชุมคณาจารย์และข้าราชการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๘ ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตามมาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือผู้ที่ทำหน้าที่สอนโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินหรือรายได้ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

ฯลฯ

ฯลฯ

ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษากำหนดมาตรฐานการบริหารงาน
บุคคลเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) อัมพร จารุจินดา

(นายอัมพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๔